

U 49/2025 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2021/1755 vad gäller de belopp som tilldelas medlemsstaterna inom ramen för brexitjusteringsreserven

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen kommissionens förslag av den 24 september 2025 till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2021/1755 vad gäller de belopp som tilldelas medlemsstaterna inom ramen för brexitjusteringsreserven (COM(2025) 513 final) samt en promemoria om förslaget.

På grund av den brådskande situationen lämnades först en E-skrivelse om förslaget koordinerad inom statsrådets samordningssystem (E 89/2025 rd). U-skrivelsen innehåller inga nya ståndpunkter jämfört med E-skrivelsen.

Helsingfors den 6 november 2025

Näringsminister Sakari Puisto

Konsultativ tjänsteman Petri Haapalainen

6.11.2025

**FÖRSLAG TILL ÄNDRING AV EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS
FÖRORDNING (EU) 2021/1755 VAD GÄLLER DE BELOPP SOM TILLDELAS
MEDLEMSSTATERNA INOM RAMEN FÖR BREXITJUSTERINGSRESERVEN**

1 Bakgrund

Behandlingen av förslaget framskred mycket snabbt inom EU och därför skickades en brådskande E-skrivelse (E 89/2025 rd, 24.10.2025) till riksdagen i det inledande skedet. Denna U-skrivelse har samma innehåll som E-brevet. U-skrivelsens avsnitt om behandlingsuppgifter i Europeiska unionens institutioner har kompletterats. Dessutom har några tekniska preciseringar gjorts i skrivelsen. I U-skrivelsen framförs inte några nya ståndpunkter eller förhandlingsambitioner som avviker från det som förts fram i E-skrivelsen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1755 om inrättande av brexitjusteringsreserven (BAR-förordningen) godkändes den 6 oktober 2021. I brexitjusteringsreserven är det fråga om ett tematiskt specialinstrument utanför EU:s finansieringsram. BAR-förordningen grundar sig på Europeiska rådets riktlinjer om unionens finansieringsstöd för att kompensera medlemsstaterna för brexitrelaterade skador som en del av förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram för 2021–2027. Syftet var att stödja de regioner och sektorer som drabbats hårdast av Förenade kungarikets utträde ur EU. Statsrådet lämnade en skrivelse U 4/2021 rd om BAR-förordningen till riksdagen. BAR-förordningen kompletterades nationellt genom lagen om det nationella genomförandet av brexitjusteringsreserven (1352/2022) med anslutande lagar (se RP 134 /2022 rd, RSv 205/2022 rd).

En frivillig ändring av användningsändamålet för BAR-anslagen möjliggjordes 2023 som en del av finansieringen av REPowerEU¹. Utöver det ursprungliga användningsändamålet öppnades en möjlighet för medlemsländerna att överföra anslag som avsatts till dem från brexitjusteringsreserven till de nationella RRP-programmens REPowerEU-kapital som finansierats från faciliteten för återhämtning och resiliens och vars åtgärder hänför sig till energikrisen som orsakats av geopolitiska förändringar. Statsrådet gav skrivelse U 62/2022 rd i ärendet jämte kompletterande brev.

Efter de överföringar och begäran om utbetalningar som medlemsstaterna har lagt fram är anslagen i brexitjusteringsreserven utnyttjade till 584 264 090 euro. Detta belopp motsvarar de

¹ Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapital i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna 2021/1060, 2021/2115, direktiv 2003/87/EY och beslut KOM(2022) 231 (finansiering av REPowerEU)

anslag i brexitjusteringsreserven som återstår efter de förskottsbetalningar som betalats till medlemsstaterna och efter de överföringar som medlemsstaterna gjort till REPowerEU-kapitlet.

I enlighet med artikel 1.5 i rådets förordning (EU, Euratom) 2024/765 om ändring av rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (MFF-förordningen) har det preliminära maximibeloppet för brexitjusteringsreserven enligt BAR-förordningen minskats. Statsrådets skrivelse U 38/2023 rd lämnades till riksdagen om ändringen av MFF-förordningen.

Verkställandet av brexitjusteringsreserven i medlemsstaterna har upphört och inga nya åtaganden eller betalningar kan göras från reserven under 2025. Kommissionens budgetförslag för 2026 innehåller inga BAR-åtaganden (U 34/2025 rd).

Av de särskilda finansieringsinstrumenten under den nuvarande budgetramperioden 2021–2027 har kommissionen i sitt förslag till MFF-förordning för åren 2028–2034 avskaffat globaliseringsfonden och brexitjusteringsreserven samt EURI-instrumentet för återhämtningsinstrumentets räntekostnader som avtalats i halvtidsutvärderingen av budgetramen. Separata U-skrivelser ges om kommissionens förslag för perioden som inleds 2028. Statsrådet gav den 30 oktober 2025 U-skrivelsen U 48/2025 rd om förslaget till MFF-förordning för åren 2028–2034.

2 Förslagets syfte

Syftet med förslaget är att anpassa BAR-förordningen så att den i samband med halvtidsöversynen av den nuvarande budgetramen är i linje med ändringen av förordningen (EU, Euratom) 2020/2093 för 2021–2027. Enligt ändringen av artikel 10.2 i den aktuella förordningen får brexitjusteringsreserven inte överstiga 4 491 miljoner euro (i 2018 års priser).

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

Artikel 4.3 i BAR-förordningen ändras så att minskningen av de återstående preliminära anslagen för 2025 beaktas. Kommissionen föreslår att de preliminära anslag som inte har överförts till faciliteten för återhämtningsreserv och resiliens i enlighet med artikel 4 a och som kommissionen borde betala i enlighet med artikel 12.3 inte ska betalas ut. De bestämmelser som det hänvisas till gäller anslag som överförts till REPowerEU-kapitlet samt tilläggsanslag som enligt den gällande BAR-förordningen överskrider de förskottsbetalningar som betalas till medlemsstaterna.

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen

Som rättslig grund för ändringsakten föreslår kommissionen artikel 175 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), där det föreskrivs om åtgärder utanför EU:s regional- och strukturpolitiska fonder för att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen. Enligt tredje stycket i denna föreskrift får Europaparlamentet och rådet, om särskilda åtgärder behöver vidtas utanför fonderna och utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som beslutas inom ramen för unionens övriga politik, besluta om sådana särskilda åtgärder i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Statsrådet konstaterar att rättsaktens rättsliga grund ska fastställas utifrån dess syfte och innehåll. Syftet och innehållet ska bedömas i synnerhet i ljuset av artiklarna och

motiveringsstyckena i lagförslaget. Någon avgörande betydelse får till exempel inte ges till det om det är fråga om ändring eller upphävande av en rättsakt som redan utfärdats med stöd av en viss rättslig grund.

Kommissionen anser själv i sitt förslag att förslaget endast påverkar budgetbestämmelserna i den förordning som ändras, och inte dess tillämpningsområde, mål eller genomförandesätt. Dessutom anser kommissionen att förslaget endast gäller ändringar som är absolut nödvändiga för att den tidigare antagna ändringen av förordning (EU, Euratom) 2020/2093 om den nuvarande budgetramen ska kunna genomföras.

Statsrådet anser preliminärt att den rättsliga grunden har valts på behörigt sätt.

Enligt statsrådets bedömning är förslaget förenligt med subsidiaritetsprincipen, eftersom medlemsstaterna inte ensamma kan göra ändringar i de anslag som fastställts i förordningen om EU:s fleråriga budgetram eller i de förordningar som föreskriver om användningen av anslagen. Förslaget är också proportionerligt i förhållande till det mål som eftersträvas.

5 Förslagets konsekvenser

Kommissionens förslag innehåller ingen konsekvensbedömning.

Förslaget har inga konsekvenser för den nationella lagstiftningen.

Syftet med förslaget om ändring av brexitjusteringsreserven är att minska de preliminära anslagen som avsatts i reserven med 584 264 090 euro (gångse priser), som omfördelas för andra ändamål.

Efter överföringarna av anslagen till faciliteten för återhämtning och resiliens är det preliminära beloppet som ska tilldelas Finland från anslagen för brexitjusteringsreserven 9 miljoner euro (kommissionens beslut av den 17 april 2023, genom vilket det tidigare verkställighetsbeslutet (EU) 2021/1803 ändrades).

Finland lämnade till kommissionen in en ansökan om utbetalning på 339 348 euro för användning av brexitjusteringsreserven för företagsutvecklingsstöd, om vilka det föreskrivs i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet. I tilläggsbudgeten för 2026 förbereds ett anslag på 6 771 000 euro för återbetalning av ett förskott som redan betalats till Finland från brexitjusteringsreserven men som inte använts.

6 Ålands behörighet

Förslaget har inte några direkta konsekvenser för Ålands ställning.

Lagstiftningsbehörigheten för landskapet Åland har fördelats mellan riket och landskapet genom självstyrelselagen för Åland så att riket med stöd av 29 § har lagstiftningsbehörighet bland annat i ärenden som enligt laggrunderna gäller ärenden som ska anses höra till rikets lagstiftningsbehörighet.

Verkställandet av brexitjusteringsreserven har upphört i alla EU-områden som har velat ta den i bruk. Reserven verkställdes inte i landskapet Åland.

7 Behandling av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Behandlingen av förslaget till förordning inleddes i rådets arbetsgrupp för strukturåtgärder och de yttersta randområdena den 16 oktober 2025 och rådets mandat godkändes i enlighet med kommissionens förslag i Coreper den 29 oktober 2025.

Förslaget väntar på en första behandling i Europaparlamentet. Utskottet för regional utveckling (REGI) är ansvarigt utskott där betänkandet läggs fram av Arimont Pascal, EPP BE och budgetkonsekvenserna bedöms av budgetutskottet. Europaparlamentet förväntas godkänna kommissionens förslag utan ändringar.

8 Nationell behandling av förslaget

U-skrivelsen har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med statsrådets kansli och finansministeriet och behandlats i ett skriftligt förfarande vid EU4-sektionen för regional- och strukturpolitik (begränsad sammansättning) 20.10. –22.10.2025.

Behandling av brevet E 89/2025 rd.

9 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet stöder kommissionens förslag om att minska anslagen för brexitjusteringsreserven, som grundar sig på den ändring av MFF-förordningen för den nuvarande finansieringsperioden som gjordes i samband med halvtidsöversynen och godkändes redan 2024.

Statsrådet bildar sig en ståndpunkt till eventuella senare omallokeringar när förslagen till dessa inkommer.